

IZHAJA VSAXI DAN
 Vsi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj.
 Pridržanih števil, se prodajajo po 3 nvd. (6 stot.) v mnogih
 tiskarnah in v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru,
 Postojni, Sežani, Novejšini, Sv. Luciji, Tolmini, Ajdov-
 ščini, Dornberga itd. Zastarele števil. po 5 nvd. (10 stot.).
OSLAGI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1
 kolona. CENE: Trgovinske in obrtne oglase po 3 st. mm.
 smrtne, zahvale, poslanice, oglase denarnih zavodov po
 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka
 naslednja vrsta K 2. Mali oglasi po 3 stot. beseda, naj-
 manj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave
 „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.
 V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA
 za vse leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na na-
 ročbo brez dopolnilne naročnine, se uprava ne ozira.
 Naročnina na nedeljsko izdajo „EDINOSTI“ stane: cele-
 brna 3 K 50, pol leta 2 K 50.
 Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravil-
 noma pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo.
 Naročnino, oglašje in reklamnike je pošiljati na upravo lista.
UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom)
 Izdajatelj in odgovorni urednik **STEFAN GODINA**. Lastnik
 konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcija
 lista „Edinost“ v Trstu, ul. Giorgio Galatti št. 18.
 Poštno-hranilnični račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

Brzojavne vesti.

Rauch na Dunaju.
BUDIMPEŠTA 1. Ban Rauch odpotuje
 popoldne iz Budimpešte, kjer je imel po-
 govor z dr. Wekerle, na Dunaj. Jutri ga
 sprejme cesar v avdienci.

Ogrski državni zbor.
BUDIMPEŠTA 1. Poslanska zbornica
 je nadaljevala specijalno razpravo zakonskega
 načrta o hitnem davku. Razprava je bila do-
 vršena, nekar je bila zbornica prišla speci-
 jalno debato zakonskega načrta o glavnem
 in rentnem davku. Nato je bila seja zaklju-
 čena in odgledana na jutri.

Ogrska magnetna zbornica.
BUDIMPEŠTA 1. Zbornica je razprav-
 ljala zakonski načrt o rekrutnem kontingentu.
Zrebanje dunajskih komunalnih
sredstev ob leta 1874.

DUNAJ 1. Glavni dobiček 300.000 K
 je zadela sr. 2845 št. 30, drugi dobiček —
 20.000 K ser. 2472 št. 72, tretji dobiček
 10.000 K ser. 612 št. 26. Po 2000 K ser.
 1684 št. 14, ser. 1684 št. 45, ser. 1684 št.
 60; ser. 2472 št. 78 in ser. 2551 št. 69.

Maroko.
PARIZ 1. „Journal“ poroča iz Tangerja,
 da je sultan Mulej Hašid na pogajanjih z
 francoskim odposlancom Regnaultom zahteval,
 da zamakne Francija svoje čete iz Casabianke.

Nemški državni zbor.
BEROLIN 1. Državni zbor je nadaljeval
 generalno debato o kolonijalnem prora-
 čunu.

**Stoletnica pruskega vojnega mi-
 nisterstva.**

BEROLIN 1. Povodom 100-letnega ob-
 stanka vojnega ministerstva je cesar odlikoval
 mnogo oseb, med temi je vojni minister pl.
 Rinem dobil red črnega orla.

Rusi na perzijskem ozemlju.

LONDON 1. „Daily Chronicle“ poroča
 iz Tebrisa, da so Rusi prekršili perzijsko
 mejo in prišli do Džulfa. Zasedli so pa samo
 hišo ondotnega ruskega konzula.

Trst 1. Glavno ravnateljstvo avstrijskega
 Lloydja je prejelo danes iz Smirne in
 Bejruta brzojavno vest, da je tudi tam bojkot
 končan in da se je pričelo z razklada-
 njem blaga. Glasom došlih poročil se zdi, da
 je bojkot avstrijskega blaga v Turčiji po-
 nehnil na vsej črti.

Dunaj 1. Na danesšnjem običnem zboru
 nižeavstrijske eskomptne banke so bili vspre-
 jeti predlogi upravnega sveta. Sklenilo se je
 razdeliti od čistega dobička 5.328.903 divi-
 dendo 8 1/2 %, to je 34 na delnico.

Dunaj 1. Japonski princ Kuni, ki se
 je mudil na Dunaju osem dni, je odpotoval
 v Budimpešto.

Praga 1. Danes se je tukaj osnoval
 deželni odbor češkega kraljevstva za prvo
 mednarodno lovsko razstavo. Predsednikom
 je bil per acclamationem izvoljen Ernest
 graf Sylva-Tarouca.

Madrid 1. General Linarez je imenovan
 vojnim ministrom.

Berolin 1. Danes je bil vsprejet v
 kraljevo bolnišnico Charité neki delavec, ki
 je oboliel na pravih kozah.

Sevila 1. Kralj Alfonz je odpotoval v
 Madrid, da zapriše novega vojnega ministra,
 generala Linareza.

PODLISTEK.

Z bombami za svobodo.

— Povest iz makedonskega življenja. —
 Piše Niko Ninič.

Bilo je uprav grozno videti te tajni-
 stvene od nog do glave oborožene postave.
 Na nebu je svetil mesec in le slabo razsvet-
 ljeral okolico s svojimi medlemi žarki. Ogenj
 pa se je kakor igraje pregibal in metal
 temne sence po gozdu. Obledeli so bili ti
 ljudje najrazličnejše. Eni so imeli na sebi na-
 rodno obleko, kakoršno nosijo navadno srbski
 kmetje v Stari Srbiji in Makedoniji, drugi so
 imeli na sebi nekatere francoske cape iz kako
 židovske tovarne na Dunaju, ali v Budim-
 pešti, tretji bluze, ki so jih morda vzeli ka-
 kemu ubitemu turškemu častniku; eni so
 nosili na glavi turške fese, drugi kape, tretji
 so imeli glave ovite v peškirje; četrti celo
 klobuke, ki jih je morda dobil v svojo pro-
 dajalno atarja kak španjolski žid v Priseremu,
 Skoplju, ali kakem drugem malem mke-

GOVOR

dra. Otok. Rybářa na javnem shodu politič-
 nega društva „Edinost“ v Rojanu dne 28.
 februarja 1909.

Sedanjí politični položaj v Avstriji.
 Kdor bi hotel verno naslikati sedanjí
 politični položaj v Avstriji, moral bi vzeti ve-
 liko sivo in črne barve, zmešati to in — na-
 pacati svojo sliko na platno (Veselosť). Vse
 je megljeno zamotano, zmešano, le tu pa tam
 zabliskujejo vmes kake sabilje in bajoneti.
 Celo prvi politiki, ki že po svojem službenem
 položaju odločujejo o usodi države, bi prišli
 v zadrego, ako bi se jih vprašalo, kaka usoda
 vas čaka, kaj nam prinese jutranji dan? In
 ministerski predsednik baron Bienerth sam bi
 prišel gotovo v večjo zadrego, nego vsi drugi.

Razmere so vseprek konfuzne, tako, da
 niti vlada sama ne ve, kako naj bi se raz-
 vozljala ta zmešnjava.

Volilna reforma ni izpolnila nad.

Ko se je vrtil tisti veliki boj za splošno
 volilno pravico, se je govorilo, da ta dovede
 do zboljšanja političnih razmer v državi.
 Razvila se je bila za to politično reformo
 silna agitacija, ne Dunaju so prihajali delav-
 ski batalijoni pred parlament in socijalno-
 demokratični govorniki so govorili na shodih
 o bodočnosti kakor da se nam bliža mal raj.
 Prenehajo da se boji, ki so dotlej vibrali v
 državnem zboru na Dunaju in po deželnih
 zborih, reši da se narodno vprašanje, da bodo
 mogli ljudski zastopi ustvarjati nove zakone
 na blagor ljudstva.

Objube so bile prazne, nade se niso
 izpolnile. Ni se izpolnilo to, kar so socijalni
 demokratje pričakovali od uvedanja splošne
 volilne pravice.

Narebe: boji so se poojstrili, razmere
 so se poslabšale in zakonodajna mašina se
 je ustavila. Slednjik si vlada ni vedela po-
 magati drugače, nego da je dala parlament
 zapreti.

In malo nade je, da bi se razmere v
 doglednem času zboljšale.

Ako zasledujemo vzroke temu žalostnemu
 razvoju stvari, moremo reči, da so trije
 glavni vzroki: ustroj naše monarhije, volilna
 reforma in poslovni red zbornice na Dunaju.

Ustroj naše države.

Naša država ni narodno enotna. Tu
 imamo 9, nekateri trdijo, da celo deset na-
 rodnosti. V Avstriji je 8, a v oni drugi po-
 lovici monarhije še madjarka narodnost. Vi-
 dimo pa, da vlada ne postopa jednako z
 vsemi temi narodnostmi, čeprav imamo te-
 meljne zakone, ki določajo princip jed-
 nakopravnosti. (Hrup.) Da, zakon
 določa vsem jednako pravo, ali v praksi je
 to drugače. Nemški narod se ponaša, da je
 on ustvaril to državo in na to trditve opira
 svoje zahteve. Nemci si sicer ne upajo trditi,
 da je ta država nemška po svojih prebival-
 cih, pač pa zahtevajo, naj se naredi nemška,
 ker njim da pripadajo predpravo in gospod-
 stvo (Bučno vsklikanje). Nemci zahtevajo za-se
 privilegije (Ponoven hrup).

Ker Nemci nočejo priznavati drugih na-
 rodov, a ti poslednji se ne puščajo več tla-
 čiti, — zato je prišlo do tako ostrih pre-
 pipov.

Zgodovina nas uči, da je naša monar-
 hija navstala iz treh velikih držav; to pa ne
 po dogodkih na bojnem polju, ampak vsled
 pogodb. Te tri države, ki tvorijo današnjo
 monarhijo, so: dežele češke krone, dežele

ogrške krone in takozvane dedne dežele
 Habsburžanov.

Te države pa niso bile nemške. Kra-
 ljevstvo Češko je še danes češko po veliki
 večini. Dežele krone ogrške tvorijo Madjari,
 Srbi, Slovaki, Hrvatje, Romuni in po nekim
 odstotku tudi Nemci. A tudi takozvane dedne,
 ali planinske dežele niso samonemške. Južno
 Stajersko je slovensko, tretjina Koroske tudi;
 kaj pa naj rečemo o Kranjski, o našem Pri-
 morju, ali celo o Dalmaciji? Vidimo torej,
 da je trditve Nemcev, da so oni ustvarili to
 monarhijo, drzna zgodovinska falzifikacija.
 (Viharen aplavz, vsklikanje).

Prémisa, na kateri zahtevajo Nemci pri-
 vilegije, odpada torej: a če ne velja pre-
 misa, tudi njihov zaključek ne more veljati.
 (Tako je!)

Ali Nemci nikakor nočejo odstopiti od
 svojih zahtev. Oni zahtevajo dalje in neiz-
 prosno, naj se le njim prepusti gospodstvo v
 državi. V tem je vzrok, da je prišlo
 do tolikih preprirov in bojov!
 (Vsestransko odobravanje).

Kakor sem rekel: upalo se je, da se
 nasprotstva v parlamentu ublažijo in da se
 bo mogel ta bavit več s socijalnimi vpra-
 šanji. Ali Nemci ne dopuščajo, ker ne pri-
 voščajo drugim pogoj za obata-
 nek in razvoj. (Franciščno odobra-
 vanje).

Volilni red.

Tudi v našem volilnem redu je vzrok,
 homatijam v parlamentu. Tudi če bi bili v
 vseh slovanskih okrajih izvoljeni sami za-
 vedni slovanski poslanci, bi imeli v parla-
 mentu le večino 3 glasov. Da se s tako ne-
 znatno večino — tudi če bi bili vsi složni
 — ne more sigurno in uspešno vladati, je
 menda jasno.

Ali v mnogih slovanskih okrajih so bili
 izvoljeni poslanci, ki ne stoji na narodnem
 stališču. V Galiciji n. pr. je bilo izvoljenih
 nekaj takozvanih zionistov, ki so na stališču,
 da židje tvorijo svojo posebno narodnost —
 to bi bila 10. narodnost v državi. V mnogih
 čeških in nekaterih poljskih okrajih so bili
 izvoljeni socijalni demokratje. Priznati treba
 sicer, da so češki socijalni demokratje v
 zadnjih časih ob narodnih vprašanjih stali v
 isti vrsti z drugimi češkimi strankami. Ali
 sicer hodijo oni svoja pota.

Zakaj ne more priti do večine?

Ob takih razmerah ne more priti naš
 parlament do najpotrebnejšega, do — stalne
 večine. In to ne do večine, ki bi jo sestav-
 ljale narodne skupščine in ne do večine iz
 političnih istomišljenikov raznih na-
 rodnosti.

V vsaki narodnosti obstoje namreč razne
 politične stranke. Vsaki narod ima po več
 političnih frakcij. Nemci jih imajo vse polno,
 Čehi menda 7, a tudi Poljaki, so se že za-
 čeli deliti. Tako so tudi med Slovenci poli-
 tične razlike in med Italijani tudi.

Iz sorodnih političnih elementov bi se
 morda mogla sestaviti večina. Ali do tega ne
 more priti radi naraščajočega vprašanja.
 Eklatanten izglez za to imamo na nemških
 krščanskih socijalcih, ki skušajo celo preka-
 šati druge nemške stranke v narodnem radi-
 kalizmu.

Nemški krščanski socijalci so prišli n.
 pr. z znano lex Arman, po kateri bi smel
 biti na vseh šolah na Niže-Avstrijskem le
 nemški jezik učni jezik, da-si je na meji več
 čeških vasi in živi na Dunaju najmanj —
 300.000 Čehov, ki si vzdružujejo svoje privatne

šole. Ta namera krščanskih socijalcev je
 silno ogorčila Čebe in tudi češki katoliki —
 torej politični istomišljeniki krščanskih soci-
 jalcev — so najodločneje nastopili proti Ax-
 mannovem načrtu.

Politični somišljeniki torej tudi ne mo-
 rejo ustvariti večine, ker jih ločuje narodnost!
 (Pride še).

Pogreške v avstrijski balkanski politiki.

Za barona Aehrenthala so se zasuka-
 le stvari na zelo neuprijetno stran. Slavospevi so
 potihnili, oziroma so slavitelji postali zelo
 skromni. Pač pa se oglašajo kritiki eden za
 drugim in postajajo vedno glasnejši in strožji.
 Na tem mestu smo mogli citirati že razne
 glasove nemških tu- in inozemskih listih, ki
 so kulminirale vse v trditvi, da je baron
 Aehrenthal snekajto najnerodnejše insceniral
 in tudi potem delal pogreške za pogreško.
 tako, da je avstrijsko balkansko politiko le
 kompromitiral.

K tem glasovom se je pridružil sedaj še
 eden in zelo resen. To je znani dunajski list
 „Sonn- und Montags-Zeitung“. Svojo atako na
 Aehrenthala začelja z neusmiljeno obsodbo
 znane vesti v „Neue Freie Presse“, češ, da
 Avstro-Ogrska aspirira na mandat za okupa-
 cijo Bosne in Hercegovine ter da priredi „ka-
 zensko ekspedicijo“ v Srbijo. Te vesti da so
 skrajno kompromitirale avstrijsko balkansko
 politiko in so nekako opravičile pred svetom
 postopanje Srbov. Rečeni list pa proglasa
 barona Aehrenthala odgovornim za te nerodne
 vesti, kar je uverjen, ali da jih je minister
 za zunanje stvari sam lanciral v svet, ali pa
 da so bile vsaj priobčene z njegovo vednostjo.

Skrajno neprevidno je bilo govoriti o
 „kazenski ekspediciji“, kajti baron Aehren-
 thal je moral vedeti, da izraza zadene
 v živo vse Slovanstvo in da izzove
 proteste po vsej Evropi.

Ministerstvo, za unajne stvari bi moralo
 — nadajuje navedeni list — vedeti tudi to,
 da vojna s Srbijo in Črnogoro ne
 bi bila taka igrača, da bi se jo smelo
 označati kakor „kazensko ekspedicijo“.

Daljna posledica — vedno po rečenem
 listu — Aehrenthalove zgrešene politike je,
 da se je Italija odaljila od tro-
 zveze in da se odteza dolžnostim zavezni-
 štva z Avstrijo. Tista dva centra, kjer se re-
 šujejo sedaj balkanska navskriza sta — Pe-
 trograd in Rim. Posledice temu se že kažejo
 vspricho možnosti, da pride med Avstro-Ogrsko
 in Srbijo do vojne. Če tudi Avstrija in Ra-
 sija ne bi mobilizirali, vendar bo Avstro-Ogr-
 ska prisiljena držati na italijanski in ruski
 meji znatne vojske sile.

Isti list naglašava v drugem članku, da
 mora Avstrija vsled nespretnosti svoje balkanske
 politike radi turškega bojkota plačati nešteti
 milijonov škodo.

Te vesti beležimo — odkrito bodi pove-
 dano — z nekakim zadoščanjem. Ali ne zato,
 ker je monarhija zašla v tako neuprijeten po-
 ložaj, marveč le zato, ker so Aehrenthalova
 glasila po proglasu anekviji proglašala male-
 dane za veleizdajalca vsakogar, ki se ni pri-
 družil njihovim slavospevom in ko so govorile
 kako besedo za kolihantom, pomirljivo poli-
 tiko tudi nasproti Srbiji. Danes pa vidimo,
 da so se jele pridruževati kritikom tudi strani
 kjer gotovo ni iskati na pauplavistov in ne
 agentov Srbije. Danes je jasno, da so oni, ki
 so svariili, bolji računarji z resnostjo in zato
 tudi bolji in koristnejši — patrijotje.

Mesto odgovora je začela jokati še pre-
 tresliveje.

Povej vendar, kaj se je zgodilo. Zgra-
 dimo si nove hiše, to ni tako velika nesreča.
 Ne treba plakati radi tega.

Ubij me, Savo!

A zakaj?

Prosim te, ubij me Savo!

Pri Bogu in vseh svetnikih, devojka, go-
 vori! Kaj pomenja vse to?

Ni umel, kaj je govorila. Sploh ni go-
 vorila, nego ponavljala v enomer med nepre-
 stanim, v srce segajočim ihtenjem:

Savo, ubij me, nisem vredna da živim!

Devojka, povej vendar, kaj naj pomenja
 vse to?

A ona se je vrgla na tla, objela njegovi
 nogi in zaklicala zopet s srce pretresujočim
 glasom:

Ubij me, Savo, a odpusti mi!

Tedaj se mu je kar naenkrat nekaj za-
 svetilo v glavi. Zgodilo se je že opetovano,
 da so srbske devojke postale žrtve polvine-
 nih Arnavtov. Sedaj je torej zadela enaka
 usoda tudi njegovo oboževano Jelico? Oči so
 mu zabliscale, roka se je krčevito oklenila
 puške, ki mu je visela preko ramena in
 vprašal je s strašnim glasom:

Torej so te Arnavti... Govori nesrečna
 devojka!

Prosim te, ubij me, a odpusti mi,
 Savo!

Zagrabil je puško in jo nameril svoji za-
 ročenki naravnost v srce.

Pokleknil je poleg mrtve deve, pogladil
 jo po laseh, poljubil na čelu. Potem je vstal,
 si otrl solzo iz oči, vrgel puško čez ramo,
 dvignil tri prste proti nebu ter prisegel:

Gospod, moje življenje ima
 sedaj samo še en cilj, in taje,
 osveta za moje uničeno živ-
 ljenje!!

Napotil se je v gore, kjer se je prijavil
 pri vojvodi Spiro Trifkoviću, ki je bil v oni
 dobi v strah in trepet vsem sovražnikom
 srbskega imena.

Kaj iščeš tu, mladič, ga je vprašal voj-
 voda Trifković.

Osveto in smrt, mu je odvrnil Trifković.

Dobro, mu je odvrnil vojvoda, takih
 ljudi treba meni.

Tako je postal Savo Trifković stalen
 četnik pri vojvodi Spiro Trifkovićem.

Odlej ni izvršila četa vojvode Trifko-
 viča nobenega nevarnega podjetja, ne da bi
 bil Trifković poleg. Kjer je bilo treba pre-
 drznosti, poguma in neustrašenosti, izbral je
 Trifković gotovo Savo Trifkoviča.

(Dalje.)

DOGODKI NA BALKANU.

SRBIJA.

DUNAJ 1. „Montags-Revue“ javlja iz Sarajeva, da je neka srbska banda udrla v novopazarski sandžak in zasedla neko pozicijo.

BELIGRAD 1. Vest, da je Turčija prepovedala prevažanje orožja v Srbijo, označajo na merodajnem mestu kakor neresnično. Vest je bila provzročila v Belemgradu neugoden utis.

BELIGRAD 1. — Vsi listi so objavili vladni komuniké, v katerem se opozarja prebivalstvo, naj ne veruje vestem, ki se pojavljajo. Čeravno je Avstro-Ogrska ukenila razna vojaška odredbe, so vendar odnosi med Srbijo in Avstro-Ogrsko pravilni in vlada želi, da se ohranijo take tudi v bodočnosti. Bojazni o invaziji Srbije in o zasedbi Belegrada so neutemeljene, Srbija popolnoma zaupa Evropi.

BELIGRAD 1. Danes je vlada izdala sledeči oficijozni komuniké: Ker je mednarodni položaj na balkanskem poluotoku neprestano skaljen in ker je pričakovati, da se ta položaj razjasni, je seveda naravno, da se na vse strani razširja množina vznemirjajočih in izvirajočih vesti. Kraljeva vlada je v polni vesti svoje odgovornosti prevzela težko mislo, da skrbi za koristi in pridobitve srbskega naroda.

Dan na dan dela korse, da se povodom pogajanj o mednarodnem položaju na balkanskem poluotoku čuje pred evropskim sodiščem tudi srbske želje in da o istih razpravlja. Opiri na dosežanje od Evrope priznane popolnoma pravilno vedenje, zaupa kraljeva vlada neomajano na pravičnost Evrope in na nje dobrohotnost nasproti Srbiji. Vlada je namreč prepričana, da je Srbije s svojim vedenjem ugodila pričakovanjem Evrope.

Istočasno pričakuje kraljeva vlada od državljanov, da bodo s popolno reservo vsprejemali različne vznemirjajoče vesti, ki pribajajo večkrat iz vrlo sumljivih virov, izlasti ker zamore biti vlada prepričana, da kraljeva vlada pozorno zasleduje razvoj dogodkov. Čeravno je sosedna monarhija ukenila resne vojaške priprave in kretnje na meji, je bila Srbija doslej v pravilnih odcenajih in kraljeva vlada želi, da ostane tudi v bodočnosti.

Vse govornice o napadih na meji iz Belegrada in iz drugih obmejnih krajev so brez pomena, dokler ni Evropa, v katero popolnoma zaupa Srbija, povzdignila svojega glasu. Zato se naproša občinstvo, da ne veruje v neresnične vznemirjajoče vesti. — Kraljeva vlada je pred Evropo odgovorna za korektno vedenje ob mejah in zato se od vedenja vsakega pričakuje, da bo odgovarjalo srbskim koristim in da bo kraljevo vlado v sedanjem resnem trenutku v vsakem oziru podpiral z besedo in dejanjem in s popolnoma korektnim vedenjem.

DUNAJ 1. „N. Fr. Presse“ poroča iz Belegrada, da vlada tam veliko razburjenje proti Rusiji radi vesti, da je Rusija pristala na predlog francosko-nemškega posredovanja. Skoraj vsi listi govorijo o novem izdajstvu, ki ga je izvršila Rusija na srbski strani. „Politika“ pravi, da ni prvič, da pušča Rusija Srbijo na cedilu. Srbija bo morala izbojevati boj na življenje in smrt.

Glasilu naprednjakov „Pravda“, ki je baje v zvezi z ministrskim predsednikom Novakovičem pravi, da ni Rusija storila drugega, nego je dala prazne objube prestolonasledniku in Pašicu. Sedaj ne preostane drugega nego vojna za čast in ugled dežele.

LONDON 1. „Daily Mail“ piše: Pričakovati je, da predloži Srbija v kratkih dneh novo kompenzacijsko, ki jih zahteva.

LONDON 1. „Daily Telegraph“ piše: Želja Srbije po svobodnem potu do Jadranskega morja se mora vsem nje naklonjenim ljudem zdeti izvedljiva tudi brez teritorialne kompenzacije. Med Srbijo in Črnogoro se zgradi lahko železnica v svrhu trgovinske zveze in se jo postavi pod kontrolo Avstro-Ogreke, ali pod izrednimi določbami, da se ne sme Avstro-Ogrska mešati v promet med Srbijo in morjem. Ako bi bila Avstro-Ogrska pripravljena v to privoliti in zaprijeti pogajanja na tej podlagi, utegne priti do trgovinskega dogovora, ki postavi Srbijo na zdrave gospodarske podlage in omogoči monarhiji, da se častno umakne iz položaja, ki je poln nevarnosti.

Graf Fergach se povrne v Beligrad.

BUDIMPEŠTA 1. Avstroogrski odposlanec v Belemgradu grof Fergach se mudi sedaj v Budimpešti. Čim mu poteče dopust, se povrne v Beligrad.

TURČIJA.

CARIGRAD 1. Razum poročila iz Soluna, da je tamkaj bojkot končan, so dospele semkaj tudi konzularne brzojavke iz Skadra, Mitrovice in Janine, ki pravijo, da je bil proglašen konec bojkota. Slični poročili je pričakovati z drugih konzularnih krajev. Največ težav je pričakovati v Bejrutu in v drugih sirskega pristaniščih, kjer je postalo nižje ljudstvo vsled oslabiljene državne avtoritete jako razposajeno.

CARIGRAD 1. Francoski list „Stamboul“ meni, da sporazum med Avstro-Ogrsko in Turčijo pomenja skoraj gotov mir na Vzhodu. List je mnenja, da se ohrani mir, toda vspricho srbskih agitacij so možna presenečenja. — „Levant Herald“, čestita Turčiji ter Avstro-Ogrski in nje državnikom, da se sklenili sporazum, koristno za obe državi. — Mladoturški

„Suraj Umet“ konstatuje, da je rešitev srbskega vprašanja v Petrogradu.

CARIGRAD 1. Ob razkladanju Lloydovega parnika „Bukovina“ je prišlo do prijeteljskih manifestacij med turškimi pristaniščnimi težaki in posadko parnika. Delo so pričeli z vskliki „Živila Avstrija!“ „Živila Turčija!“ Parnik in prevozne ladje so bile v zastavi.

CARIGRAD 1. Vsprejem, ki so ga priredili na Dunaju ministru za unanje stvari Rifaad paši, je napravil v vseh turških krogih dober utis.

Autonomija Albanije.

Iz Soluna javljajo: Albanski prvaki Albert Ghika in Ghini Kastriotja poplavljata vso Albanijo z letaki, v katerih pozivljata albanski narod na skupno akcijo za avtonomijo Albanije. Obojica dela na to, da se popne na albanski prestol. Narod in albanski odbori se vedejo nasproti temu jako hladno.

Albanci proti grškemu patrijarhatu.

V vilajetih Bitolji, Janina in Skadar se opaža med pravoslavni Albanci neko gibanje, ki gre za to, da se v Makedoniji zmanjša vpliv carigradskega grškega patrijarha. Znanje je, da so si Albanci takoj po proglašenju ustave prizadevali, da svojem jeziku pridobijo več vrednosti in spoštovanje. In čeravno je albanski jezik uveden v šolo kakor učni jezik, je vendar v cerkvi ostal v uporabi grški jezik, in je bil albanski celo prepovedan.

Albanski odbor v Korici je pričel akcijo in so sedaj vse pravoslavne občine zahtevale od vlade, da zamorejo na službi božji služiti svojim jezikom. Povsem gotovo je, da patrijarh uloži pri turški vladi svoj veto, toda Albanci ne odjenjajo od svoje zahteve, da se albanski jezik uvede tudi v njih pravoslavne cerkve.

KOLIN 1. „Köln. Zeitung“ poroča iz Belegrada, da zabrani Turčija vsled protestov Francije prevažanje za Srbijo namenjenega vojnega materijala.

BOLGARIJA.

DUNAJ 1. Bolgarski car Ferdinand je včeraj prispel semkaj iz Petrograda.

DROBNE POLITIČNE VESTI.

Dalmatinsko jezikovno vprašanje. Dalmatinski listi poročajo, da je deželni odbor potom namestništva poslal ministrskemu predsedniku obrazložen protest radi zateganja z rešitvijo jezikovnega vprašanja.

Dalmatinski namestnik Nardelli odpotuje, kakor poročajo iz Zadra, te dni na Dunaj, da poroča o svojem zadnjem potovanju po južni Dalmaciji.

Nova češka stranka. — Pizenski „Obzor“ javlja, da je zveza čeških malih posestnikov imela shod, na katerem je sklenila osnovati stranko povsem svobodno in neodvisno od socijalnih demokratov ter osnovati organizacijo po vseh delih češke kraljevine. Zveza, ki ima baje 5000 členov, se je najodločneje izjavila proti agrarcem.

Husov spomenik v Pragi odkrijejo 6. julija 1915, na petatoti dan, ko je bil Hus v Kostnici sežgan na gromadi. Spomenik bo stal na staromestnem trgu.

Minister Abrahamovicz člen gospodske zbornice. Govori se, da bo poljski minister Abrahamowicz po svojem odstopu imenovan dosmrtnim členom gospodske zbornice.

General Klobučar — glavni poveljnik v vojni proti Srbiji? Madjarski listi javljajo, da bo v slučaju vojne Avstro-Ogrske proti Srbiji vrhni poveljnik operacijske vojske avstroogrski general pehote Klobučar, sedanjí glavni poveljnik ogrskega domobranstva.

Dnevne vesti.

Gg. odborniki polit. društva »Edinost« se uljudno vabijo, da se udeležijo današnje redne odborovalne seje ob 7. uri zvečer v pisarni dr. Gregorina in dr. Slavika. Predsedništvo.

Civilno-sodni depozitni urad. Pravosodni minister je imenoval predstojnika civilnosodnega depozitnega urada v Trstu Frana Korenčana ravnateljem depozitnega urada ad personam.

Iz sodno-kancelijske službe. Imenovani so: C. k. jetniški paznik Tomaž Flegar kancelijskim oficijalom v Rovinju, kancelijski oficijal v Aidovčini Anton Petrič kancelistom v Podgradu, kancelijski praktikant Fran Smecchia kancelijskim asistentom v Trstu.

Moderni pedagogi — v Avstriji. Ubogi ministri v Avstriji! Ta vsklik mi sili iz ust vsakokrat, ko odpiram katarikolizibodi list. Vse vas tepe in graja! Naštevajo vam vse grehe, ki ste jih naredili in jih še delate; očitajo vam vse možne slabe lastnosti, ki jih imate. Karkoli naredite — ni nikomur po volji. Toda potolažite se!

Zagotovljeni bodite, da če vam nikdo v državi ni hvaležen, sem vam vendar jaz toliko bolj. Zisledil sem na vas lastnost, ki je menda nikdo ni opazil. Viste namreč najpopolnejši pedagog in vzgojivatelj pravih državljanov. Vporablja vseko sredstvo, ki je imate na razpolago, samo da ž njim osrečuje svoje srečne sodržavljane. Kaj so proti vam politiki

drugih držav? Nič. Saj ti ne znado še, kako se pridobiva državi pokornih, patriotičnih in zvestih državljanov. Da so vaše zasluge do države neprecenljive, sem prišel do prepričanja, ko sem čital v »Edinosti« članek »Slovenci veleizdajalci«.

Ali z ironijo na stran!

Naš slovenski narod (tako je čitati v članku) je najlojalnejši in najvdanejši v monarhiji. Da je bilo temu res tako, ne bom zanikal. Da pa bi moglo priti kedaj drugače, je tudi res. Saj delate vi na to z uprav rafinirano iznajdljivostjo. Nam Slovencem in Slovanom sploh prikrajšujete vse, kar nam je potrebno, da bi se izobraževali in napredovali.

In mi smo vendar tudi ljudje. Ali nimamo tudi mi pravice do obstanka, do življenja, do napredka? Vi nam to pravico odrekate. In kakor da ni to dovolj, nas hočete še preganjati po vrhu.

Zdi se, da tudi pri nas hočete začeti z gonjo, ki ste je uprizorili na Hrvaškem in Češkem. Vi ne poznate politike ljubezni. Vaša hčerka je politika preganjanja, politika sovražstva!

Ali pa zahtevate morda od nas, da bi se mi večno ravnali po izreku: »Če kdo tebe s kamenom, ga pa ti s kruhom!« Sovrastvo ne more roditi ljubezni. Tudi mi ne moremo vam vračati ljubezni za sovražstvo. Ne moremo in nečemo. To je edino vaše delo! Take ste nas naredili vi!

In s tem sem vam, dragi gospodje ministri, pokazal — ako niste še prej tega vedeli —, da imate vendar na vašem delu za blagor države res velikaanske »vspehe«. Basta!

Opazovalec - »veleizdajnik«.

Torej — bojkot! Moža, ki je prvi na naši materiji zemlji uporabljal to sredstvo, bi kar poljubil. To vam je moral biti ženji! Saj vidite! Če nam je žena skubala slabo kosilo, jo bojkotiramo. Če nam ni kdo po volji — posebno naši preljubi sosedje »Italijani« —, pa jih bojkotiramo. Če imamo hudo ojesto zimo, pa jo tudi — ah, pardon! Le proti naravi nam ne pomagajo to olje! Ali proti neki novotariji iz zadnjih dni bi je jaz priporočal. Menim brezpotrebno italijansko mašo pri Sv. Ivanu! Čema bi hodili k tem mašam, ko imajo Svetovranci svoje stare običajne službe božje? Italijani ne bodo gotovo zahajali v našo župno cerkev, naz ne bo — in dokazana bo ad cutas nepotreba te maše. Radi tega pa ostanemo isti dobri kristijani, kakor smo bili doslej. Pika.

Upam, gospod urednik, da vas ne postavijo na »index« radi teh vrtic.

Vernik.

Iz Sv. Ivana. V nedeljo popoldne se je vršil tukaj pogreb Rikota Koren, ki ga je smrt ugrabila rediteljem v najlepšem cvetju življenja. Udeležba je bila ogromna.

V počestitve spomina predragega Rikota Korena podarila sta Vera in Milan Ponikvar ženski podružnici sv. Cirila in Metoda 4 K.

Svoji k svojim! Prijeli smo: Tržaški Slovani imamo v svoji sredi prvi in edini elektro-fotografski ateljé. Gospod Anton Jerkič pa ni le edini slovenski fotograf, ampak priporočati se ga more vsakomur, ki želi imeti res umetno izdelane slike po jako nizkih cenah.

Največe važnosti pri fotografiranju je navadno primerno vreme; toda ta pogoj odpade pri našem Jerkiču, ker on alika le ob električni razsvetljavi.

Pisec teh vrtic se je dal slikati že pri raznih tržaških fotografih, a tako dovršene slike, kakor mu je napravil g. Jerkič, še ni dobil. Vkljub veliki umetnosti, ki jo ima Jerkič in vrljubi temu, da v Trstu nimamo drugega našega fotografa — se naše ljudstvo še vse premalo poslužuje tega narodnega podjetja.

Zapomnimo si torej enkrat za vselej, da je in bode naš fotograf edino le g. Anton Jerkič ulica della Poste št. 10, I. nadstropje!

Pojdite tja vai, ki želite imeti lepih slik in prepričajte se, da je Jerkičevo podjetje res vredno, da je podpirano vai!

Svoji k svojim!

Vodomer. — Izum Slovenca. Nudila se nam je prilika, da smo si v Rojnu ogledali in proučili neko novo iznajdbo, katero je napravil Ivan Renčelj, c. kr. višji oficijal na deželnem sodišču. Ta izum je nove vrste vodomer, ki je že patentiran v Avstriji, Franciji in Belgiji po tamošnjih povlastniških uradih. Razum tega je predložen v patentiranje še nekaterim drugim državam.

Ta novi vodomer je važen zato, ker se pritok iz iztok tekočine giblje s pomočjo valjačastih porival (kolbenschieber), katere premika hipno razpenjajoča se pero v smeri njihove dolžinske osi. Pero napenja valjek v svojem vzdigovanju, ki provzroča pritisk vode. Tekočina, ki prehaja skozi aparat, se meri po količini, to je po množini, ki je v istini skozi pretekla. Vsaki vzdig valjeka je prenehan na merilo, katero naznača količino izgubane vode. Voda lahko teče iz aparata najpogostneje, ali pa tudi z vso silo, ne da bi to uplivalo na točnost merjenja.

V slučaju, da se je delujoči aparat radi katerega-koli vzroka vstavil, ne more več voda skozi in odjemalec vode je naravno primoran, da to prijavi vodo-oskrbujočemu zavodu, ker drugače bi ostal brez vode.

Aparat je pripravljen za merjenje tudi drugih tekočin, ki se nahajajo pod primernim

pritiskom, ker na delovanje aparata nima nikakega vpliva prememba tlaka tekočine, ki jo je meriti. Aparat deluje isto tako natančno tudi pod največjim tlakom, seveda v kolikor to dopušta odgovornost njegovih sten.

Radi svojih lastnosti more biti aparat vsprejet po merosodnem uradu. Kakor tak bi si kmalu našel pot v tovarne špirita, rafinerije petroleja, tovarne piva itd.

Aparat je tako zgrajen, da se more brez ovire združiti z vodovodnimi cevmi na mesto sedaj rabljenih vodomerovalov.

Tak je torej ta novi vodomer, ki ga je izumil g. Ivan Renčelj. A pogledimo sedaj, je-li isti bolji in praktičnejši od sedanjih vodomerovalov turbinskega sistema? Vodomeri na turbino merijo količino porabljene vode po brzini njenega iztoka.

Ti vodomeri ne naznačajo porabe vode, če teče v tanki niti in na tem se zna okoristiti marsikatera gospodinja. Dalje, ako se tak vodomer vstavi, prehaja voda nezadržano skozi in odjemalec vode ni prisiljen tega prijaviti. — Prememba tlaka v vodovodnih ceveh tako zelo vpliva na te aparate, da merosodni urad izdaja svoja spravevala z izrečeno navedbo pritiska, pod katerim je merjenje aparata še zanesljivo. Pritisek v ceveh pa ne more biti nikdar stalen, kar je odvisen od količine porabljene vode.

Drago nam je, da moremo naglasiti, da je g. Ivan Renčelj, izumitelj novega vodomera, ki smo ga gori opisali, Slovenec. V svojem svobodnem času, izven službenih ur, se posvečuje g. Renčelj povsem samouk raznim tehničnim in mehaničnim proučevanjem ter si je vredil na svojem stanovanju v Rojnu celo mehanično-tehnično delavnico. Nabavlja si je jako lepo knjižnico, v kateri smo videli najnovejših knjig najmodernejše tehnike. V svoji delavnici se uči in dela kakor pridna mravlja. Sedaj se bavi s popolnitvijo nekaterih drugih svojih izumov, ki jih obelodanimo o svojem času. Za sedaj opozarjamo naš industrijski in trgovinski svet na gori opisani novi vodomer ter priporočamo, naj bi se našel kateri industrijsalec ali kapitalist, ki bi mogel in hotel spraviti ta izum v trgovino.

Zahvala. Podpisana se tem potom najuljudnejše zahvaljuje vsem onim, ki so na kakršnibodi način pripomogli, da je nje ples na pustno soboto 20. t. m. vestransko dobro vspel. Posebna zahvala bode izrečena gg. iz juri, plesovodji g. Josipu Bizjaku in sploh vsem vdeležnikom plesa. Vstopnino so preplačali dr. Mandić in N. N. po 2 K. — Srčna hvala! Sentjakobaka mladina.

Tržaška mala kronika.

„Piccolova“ farbarija. Včerajšnji „Piccolova“ je imel senzacionalno vest o nekem novem poskusu tajinstvenega morila kočijažev. Vse je odgovarjalo znakom znanih treh zločinov: kočija, kočijaž, kraj izven mesta, mlad človek, širok mehak klobuk in — „Piccolova“ fantazija. Vsa stvar se namreč reducira na bolne živce kočijaža, ki ga je imel brčkone tudi pod kapo in potem na razne „floče“, ki so jih izmislili v „Piccolovi“ redakciji.

Odmev nezgode. Mornar Svetko Kuric, star 16 let, iz Zadra, ki je, kakor smo poročali, padel na parniku „Argentina“ z visočine 8 m, je v bolnišnici umrl vsled nastalega pretresenja možganov.

Kolizija med tramvajem in kočijo. Predsinčnjen zvečer okoli 9. ure in četrt je kočijaž Andrej Peštl vodil s svojo kočijo št. 68 gor po Korzu v smeri proti varjetnem gledališču „Eden“. V isti so se nahajali šef pomorske vlade, ministerjalni svetnik Dalles in dva druga gospoda. Ko je kočija prišla do ul. Ponterosso, je trčila s kočijo tramvajski voz proge ul. Kandler—ladjedelnica pri Sv. Marku, ki je prihajal v veliki hitrosti dol po Korzu. Voznik istega Colomblin, ki se nahaja šele 8 dni v službi, ni dajal nobenega znamenja z zvončkom na ovinkih ulice. Po sunku je tramvaj šel še za kakih 30 metrov naprej.

Kočijaž Peštl je vsled sunka padel s kozla in dobil veliko bunk. Kočija je bila znatno poškodovana; tudi konj je bil ranjen na sprednji nogi.

Na policiji se je potem prič dognalo, da je krivda le na tramvajemskem kondukturju Colomblini. Tramvajska družba — generozna kakor vedno — noče pripoznati poškodb, provzročenih po nespretnosti njenega uslužbenca. Kočijaž Peštl pa je odločil nastopiti, če treba, tudi pravno pot.

Hud pretep. V gostilni „All' Antica Sarda“ v ul. Capitelli št. 3, ki jo vodi Aloiz Zuchetto, so se nahajali včeraj zvečer tudi kotlar Lovre Clivisan, star 23 let iz Pule, ter kositarja Anton Kraus, star 26 let iz Trsta in Emil Rizzetta, dalje Nikolaj Scarnello in Biscio Nadillo. Ko je prišla ura zapiranja gostilne se isti niso hoteli oddaljiti. Gospodar jih je prisilil v to, ali Kraus je planil proti njemu in ga ranil z nožem na vratu; potem je zbežal skupaj s svojimi tovariši. — Ob 1. uri popoldne je Kraus vstopil s svojimi tovariši v kavarno „All'Europa Felice“, ali kmalu za njimi je prišel tudi redar, ki je Krausa aretirjal. Kraus se je pri tem vrget na tla, dočim so njegovi tovariši planili nad redarja, da rešijo aretiranca. Najbolj bešno se je pri tem vedel Clivisan. Po prihodu drugih redarjev so Krausa in Clivisana odpeljali v ul. Tigor.

Koledar in vreme. — Danes: Simplicij pap. — Jutri: Kuigunda, Kraterno

greda. — Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 6° Cels. Vreme včeraj: deževno.

Vremenska napoved za Primorsko: Megleno in deževno. Hladni vetrovi. Temperatura malo spremenjena. — Počasno jasnjenje.

Tržaška gledališča:

EDEN. Nocoj je tu varieté predstava. V kratkem se vsopred prenovi.

FENICE. — Danes ob 8. zvečer bo tu predstava cirkusa Besini.

Ta cirkus je na dobrem glasu že iz lanskega leta, ker ima dobre moči toliko za proizvajanje telovadbe v zraku kolikor na tleh.

Ravnatelj družbe gosp. R. Besini pa je tudi pokazal, da je razsoden mož. Vsled sobotne demonstracije, ki smo jo bili objavili v nedeljski številki, je že isti dan prepovedal nastop dotičnih dveh amazonek v italijanski uniformi, ki je izzvala v soboto takšen odpor od strani občinstva, ki ni soglašalo s takim provokacijskim nastopom.

GLEDALIŠČNA DVORANA „APOLLO“ ulica Domenico Rossetti 4. Marijonetišna družba. — Danes (torek) predstava ob 5. in pol.

Društvene vesti.

Pevcem pevskega društva „Kolo“ se naznanja, da bo jutri (sreda) točno ob 8. uri zvečer pevski vaji za moški zbor. V petek ravno ob isti uri bo vaji za mešani zbor. — Pevci in pevke so naproseni, da pridejo točno ob določenih uri k pevski vaji.

TELOVADNO DRUŠTVO „TRŽ. SOKOL“

S uljudno vsbi na svoj IV. družabni večer, ki se bo vršil v soboto, dne 6. marca v veliki dvorani „Narodnega doma“ s prijaznim sodelovanjem režiserja slovenskega gledališča brata Verovška, gledališnega igralca gospoda Vebela, društvenega pevkega zbora in godbe pešpolka št. 93. Meji programom bo sodelovala šaljiva pošta; po izvršitvi istega se bo vršil ples. Na adar! Veselični odsek.

Darovi.

Za Svetoivansko podružnico družbe sv. Cirila in Metodija so nabrali Matički v Negodetovi hiši, praznujoči pusti četrti K 412.

Za opravo otroškega vrtca na Vrđeli je darovalo Gospodarsko društvo na Frđeniči o priliki občnega zbora K 20.—

V isti namen je nabral g. Kral, finančni respicijent pri svojih prijateljih K 760.

Hvala vsem darovateljem. — Ob enem naznanjamo, da se nabrali denar vlaga v „Trž. posojilnico in hranilnico“ in sicer za podružnico sv. Cirila in Metodija posebe, in za opravo otroškega vrtca na Vrđeli posebe.

Za veliki Ciril-Metodov ples združene slovenske mladine doposlal je gosp. Štefan Ferluga učitelj na Opčinah K 4, isti za 42 sreček K 840; Josip Učakar, ravnatelj „Trž. posoj. in hran.“ v Trstu K 2; Bralno in pevsko društvo „Zvon“ na Opčinah 5 kron. —

Vsem vrlim rodoljubnim darovateljem iskrena hvala. Nadaljne prispevke prosim se dopošiljati na ugi. „Jadransko banko“ v Trstu ali na g.

Vladko Ternovec

t. č. blajagov Trst Fontana 4.

Za podružnico družbe sv. Cirila in Met. v Škledaju se je nabralo v veseli družbi v gostini „Kons. društvo“ K 418 stot.

Nar. delav. organizacija

Jutri, dne 3. t. m. ob 7. uri zvečer se bo vršil zaupni sestanek železničarjev državne in južne železnice. Ker so na dnevnem redu zelo važne stvari, so naproseni vsi člani železničarji, da se tega sestanka v velikem številu udeležijo.

Odborniki konsumne zadruge so naproseni, da se polnoštevilno udeležijo odboroze seje, ki se vrši danes zvečer ob 8. uri v prostorih N. D. O.

Vesti iz Goriške.

Novo društvo. C. kr. namestništvo je vzelo na znanje pravila novega društva: „Kmečko izobraževalno društvo Bukey“ v Trnovem (pol. okraj Tolmin).

V Standrežu pri Gorici bi se bila zgodila kmalu velika nesreča pri motorju na bencin. Štiri osebe, ki so gledale v zaprtem lokalu kako motor teče, padle so vse ena za drugo v omedlevico. — Iz smrtne nevarnosti jih je rešila deklica, ki je prišla tudi iz radovednosti gledat novi stroj.

Slovenska čitalnica v Gorici. Iz Gorice: Po mestu kroži vest, da je ves odbor slov. čitalnice odstopil. Povod temu koraku je baje zadnji slabo uspehi predpustni ples. Sicer priobčujemo to z vso rezervno.

V Biljanu je umrl Jak. Kožljo, obč. starešina in vrl rodoljub. Pogreb se je vršil v nedeljo, dne 28. februarja ob veliki udeležbi občinstva. Pevsko društvo „Lipa“ v Biljanu mu je pelo ob krsti običajne žalostinke. N. v. m. p.!

Vojaške vaje so pričele po Brdih in bo tam ob meji koncentrirana vsa brigada.

Remontni semenj v Gradiški. Iz Gorice: Kakor je bilo po časopisih razglašeno, vršil se je minolo soboto dne 27. m. m. v Gradiški ob Soči remontni semenj. Dotični raz-

glas namestništva, pogoji pod katerimi so se imeli konji kupovati, kakor tudi agitacija, ki se je bila v ta namen razvila po deželi; so bili vzroki ki so pridobili konjerejce in njene prijatelje rekli bi, iz vse naše dežele v Gradiško. Tu si vidil konje iz Furlanije, Goriške okolice, iz Ajdovštine, iz Kobarida, iz Telmina, iz Brd i. t. d. Vseh konj je bilo baje okoli 200; pa če tudi je bilo nekaj manj vrednih ali sposobnih, vendar je bilo dokaj lepih konj. Uradna komisija pa ni sprejela ali kupila nobenega. To je bilo splošno razočaranje.

Ta strogo komisije nam je v resnici nerazumljiva in ne vemo si kako raztolmačiti njeno postopanje. Zatorej dvomimo zelo če bo vlada s takšnim strogim, lahko rečemo neopravičenim postopanjem svojih organov oziroma komisije dosegla pravi namen spodbuditi našega kmetovalca na zboljšanju konjereje na Goriškem, ki je žalibog tako blizu splošnega propada. Najboljši konjerejec, ki je imel do sedaj še kolikaj veselja do konjereje mora ga gotovo zgubiti. Itega dne so se oddajali kmetovalcem, ki so se bili za to priglasili erarični konji v rabo pod zelo ugodnimi pogoji.

Vesti iz Istre.

Občinske volitve v Vodnjanu. Namestništvo je razveljavilo zadnje občinske volitve v Vodnjanu, na katerih je zmagala krščansko-socialna stranka. — Italijanski liberalci se volitev niso vdeležili, ker so trdili, da so bile predpriprave za volitve neekorekne.

Novo društvo. — C. kr. namestništvo je vzelo na znanje pravila novega društva: „Hrvatska čitalnica“ v Velunju (na Cresu).

Tujci v Opatiji. Od 1. januarja do 24. februarja 1909 je obiskalo Opatijo 3363 oseb. Od 18. do 24. febr. 1909 je na novo došlo 789 gostov. Dne 24. febr. 1909 je bilo navzočih 2582 oseb.

Vlom v občinski urad v Sanvinčenti. V noči od sobote na nedeljo so neznan lopov ulomili v občinski urad v Sanvinčentu, prevrtili blagajno in odnesli ves denar.

Razpisano je do 15. t. m. mesto občinskega zdravnika za Buzet in Roč s sedežem v Buzetu.

Vesti iz Kranjske.

Shod volitev v Ljubljani. V „Mestnem domu“ se je vršil v nedeljo popoldne shod volitev, ki ga je sklical državni poslanec Ivan Hribar. Shod je bil dobro obiskan, predsedoval mu je občinski svetnik Kozak, vlado je pa zastopal policijski komisar dr. Ternovec.

Župan Hribar je obširno poročal o političnem položaju ter o svojem delovanju v državnem zboru.

Poslanec Hribar poudarjal je najprej, da prevladuje v novi zbornici moment narodnosti. Ozirom na delovanje zbornice je govoril najprej omenil sklepa nagodbe z Ogrsko. On je glasoval za nagodbo ozirom na koristi dalmatinskih železnic za slovenske pokrajine. Govornik je prepričan, da pride leta 1917 do ločitve obeh državnih polovic, tako da bomo imeli posebno unijo. Razun proračuna, ki je bil po dolgih letih prvič parlamentarno rešen, se je moralo veliko važnih predlog, izlasti socialno delovanje, odločiti radi parlamentarnih težkoč.

Od vseh vloženih predlogov ni bil rešen niti mali odlomek, da, celo zbornica sama sklopa prav za prav per nias, ker se ni še razpravljalo o protestiranih izvolitvah. Med temi se nahaja tudi predlog govornika glede tretje železniške zveze s Trstom in z Gorico. Govornik je trdil, da Slovenci niso v parlamentu ne le ničesar dosegli, marveč da so celo nazadovali. S. L. S. da ni dosegla ničesar več nego nemško gimnazijo v Ljubljani. Novo ministerstvo je tako sestavljeno, da Slovenci ne morejo imeti do istega nikakega zaupanja.

Vplivu nemškega ministra-rojaka je pripisati, da se podeljujejo mesta, poprej zasledena od Slovencev, sedaj le Nemcem. Ako izumre sedanja generacija, bomo imeli v slovenskih pokrajinah le nemško birokracijo. Govornik se je, omenivši svoje strankarsko stališče v parlamentarni deputaciji, priznal pristašem skupne akcije vseh Jugoslovancev. Nato je omenil ustanovitve železniških de-

DVORANA ZA SODBENE DRAŽBE

Ulica Sanitá 23—25 pritičje.

Dražba, ki se bo vršila jutri 3. t. m. od 9.—12. in od 3.—6. pop.

Chiffoniers z ogledalom, steklene omare, jedilna miza, temne nočne omare, zofa in naslonjači s plišem, stenska obešala, mizica in stolice z usnjem. Maožina klobukov in slamnikov za gospe in otroke, kape, baržun, pajčolani, umetne cvetlice, svilnati trakovi, peresa, piloni, slamnati odrezki.

Javna zahvala.

Podpisaneu je umrla hčerka. Ob tej priliki mu je Podporno pogrebno društvo v Bazevici hitro in točno izplačalo po pravih določbah podpore. Zato smatra za svojo dolžnost, da se temu društvu javno zahvali in priporoča vaščanom, naj se oprimejo tega velekoristnega društva.

BAZOVICA, 28. februarja 1909.

ANTON LEBAN.

ADLER

pisalni stroji :: model 1909

6 pisalnih strojev ADLER je v zadnjem času naročila kabinetna pisarna Nj. Veličanstva.

Glavni zastopnik: RODOLFO JOHN

Trst, ulica San Antonio šte. 6.

novi mesnici JOSIP ZOBEC

TRST, ulica Giovanni Boccaccio 6

se prodaja goveje meso I. vrste po 48, 52, 72, 76, tolmin. teletina 68, 72, 80

jančevina in vampe po 36 ter štajerska perutnina.

V DOBROZNANI PRODAJALNICA MOSKIH OBLEK ALLÀ CITTÀ DI TRIESTE

TRST — ulica Giosuè Carducci št. 40 (prej Torrente) — TRST

novi dohodi za zimsko sezono. Moške obleke kamgarn barvane in črne. Obleke za otroke in dečke od 3 do 10 let. Velika izbira paletot za moške in dečke. — Površniki in jope z ovratnikom astraham ali zajčvo kožo. Specialiteta tu: in inozemskega blaga ter lastna krojačnica za izdelovanje oblek po meri. — Fuštanjaste, srajce, hlače iz bombaževine, spodnje hlače, pletenine in druge potrebščine za delavce po cenah brez konkurence. — GOVORI SE SLOVENSKO.

ALBERT BROSC

Trst, ul. Sv. Antona 9.

Kožuhovalar in izdelovalec kap

odlikovan na razstavi v Trstu leta 1882.

Velika zaloga kožuhovalar in kap za vojake in civiliste. Izvršuje poprave hitro in za nizke cene; sprejema v shrambo zimске kožuhovalar ter jamči za škodo provzročeno po moljih in po požaru.

Dr. Fran Korsano

Specialist za sifilitične in kožne bolezni

ima svoj ambulatorij

v Trstu v ulici San Nicolò šte. 9

(nad Jadransko banko)

Sprejema od 12. do 1. in od 5. in pol do 6. in pol popol.

IVAN POLATO

Velika zaloga manufaktur-nega blaga ur, ogledal, slik in po meri izdelanih oblek

po najzmernejših cenah.

Plačilo na mesečne ali tedenske obroke.

Pisarna: ulica Madonna št. 34 I. nadst.

PRODAJALNICA ŠVICARSKIH UR JOSIP OPPENHEIM

ur in izdelovatelj časomerjev

Trst, Corso šte. 5 (blizu knjigarne Vram)

BOGATA IZBERA zlatih, srebrnih in kovinastih ur.

Stenske ure z modernim zvonilom.

PRSTANI, UHANI, VERIGE itd. po zmernih cenah.

Popravljanje se izvrši po dog. cenah in z garancijo

SLOVENC! Kupujte Nar. kolek

Pohišstvo

solidno in elegantno

po zmernih cenah

Rafaele Italia

TRST — Via Malanton 7

PEKARNA in SLADČICARNA

VINKO SKERK, Trst, ul. Acquadotto 15, podružnica ul. Miramare 9

V moji pekarni se vdobi vsaki dan trikrat frišen kruh in se dovaža vsak čas tudi na dom. Dobi se tudi najfinejše moke iz najboljših mlinov, biškote in posebno pa specialiteto za čaj. Dobi se tudi veliko izbero butelj kuma in vsake vrste čaja ter vse to po najnižji ceni.

Spoštovanjem V. SKERK.

Trgovina z manifakturnim blagom

Ant. Sanzin pok. Frana

TEST — ulica Barriera vecchia šte. 11

VELIKA IZBERA: barvanega fuštanja in lavantenisa, maj, ženskih in otroških spodnjih hlač za zimo. — Posteljna pokrivala, moderci (perilo) in razne potrebščine.

VERA

je najboljša tinktura za lase. V

isti ni nikakih škodljivih stvari.

Dobi se plavalaso, kosanjevo, črnkasto, črno barvo.

STEKLENICA 3 K v odlikovani lekarni PRENDINI

Pošiljate po poštne povzetju.

lavinic v Ljubljani, ki je po dolgem naporu dosegel pri prejemnem ministru Berschetti. Isto da bodo za prihodnje leto da jala dela tisočim delavcem.

Glede bojkota je govornik omenil, da se z istim začeli Nemci, ko se o tem Slovencem še ni sanjalo. On protestira proti krivim nazorom, češ, da niso Nemci v Ljubljani varni življenja. Govornik je nadalje obljubil, da na razpravi o rekrutnem kontingentu pridejo dogodki 20. septembra do korenite razprave. Zaključenje parlamentarnega zasedanja smatra je govornik kakor posledico unanega položaja. Preganjaja na Češkem da se popolnoma ponesrečijo, češki naof na da bo vlada kvitirala s tem, da pride Kiofač v prihodnjo zbornico z najmanj 40 pristavi.

Ministrski predsednik Bienerth, ki je v svoje ministerstvo pozval slovančrca Stürguha in Hohenburgerja ima prav za prav največ zasluge na tem, da so se slovanke stranke združile v „Slovansko Jednoto“, ki sme po izjavah poljskega kluba računati tudi na njegovo podporo.

Govornik je za redno poslovanje parlamenta, ne pa pod vsako ceno. Nasproti sedanjim vladnim v opoziciji, če bo treba pa se ne bomo ustrašili niti obstrukcije. § 14 in zaključnja zbornice se ni treba bati, kajti unanji politični položaj, kakor tudi kredit države zahtevata delavni parlament. Le potom pravične narodnostne avtonomije je možna srečna bodočnost v Avstriji. Ta avtonomija bi sicer dovedla do federalizma, ali ta je, kakor kaže Švica, naravnost, idealen sistem.

Govornik se je nato bavil z unanjo politiko, izpraznjenje novopazarskega sandžaka je označil kakor nerodnost, ki jo je pripisati berlinskemu vplivu, da bi sandžak prišel nazaj v turške roke, ne pa v srbske, kar bi seveda pomenjalo jez „Drangu“ proti vzkolu.

Parlament mora izlasti skrbeti zato, da ne pride do vojne, ki bi utegnila postati svetovna. — Najprej pa je za monarhijo potrebno soglasje, na enakopravnosti slovene sobivanje vseh narodov. (Živahno odobravanje in ploskanje.)

G. trgovec Rozman je predlagal resolucijo, s katero se državnemu poslancu Hribarju izraža zaupanje, se protestira proti sestavi novega ministerstva, proti kateremu naj poslanec zavzame najstrožjo opozicijo in se konečno pozdravlja novo „Slovansko Jednoto“. Resolucija je bila enoglasno vsprejeta in shod zaključen.

Umrli je v Ljubljani odvetnik dr. Albin Kapus v dobi 42 let. — Bil je rodom iz Celja.

Vesti iz Stajerske.

Na Lisci pri Celju so našli premog. — Lestnica rudosleda je družba, ki je do nedavnega kopala premog v Pečovniku.

Gospodarstvo.

Mestna hranilnica v Kamniku. V mesecu svečanu 1909 je 248 strank vložilo K 62.130 99 156 strank vzdignilo K 46.168 75, 8 strankam izplačalo se je hipot. posojil K 18 900. Stanje hranilnih vlog K 1.744.485 16. Hipoteknih posojil K 1.268 114 19. Denarni promet K 323 288 20.

Reforma kmetijskega kredita. Dr. Grabmayr je vložil v gospodski zbornici svoje čisto predlog, s katerim se vlada poziva, naj čimprej vložijo v poslanski zbornici zakoniki načrt za reformo kmetijskega kredita. — Specialna komisija se je posvetila o načrtu, ki ga je tezaadeno sestavi predlagatelj sam, in je izdala poročilo. — Glavne točke Grabmayrjevega predloga so: 1. zastavne pravice na poljskih in gozdnih posevkih se smejo ustanoviti le za neopredeljene, v nadalje 60 letih v anuitetah odplačljive terjatve. 2. Terjatve, ki jih imajo na poljskih in gozdnih posevkih kreditni zavodi, svezani na javno polaganje računov, se imajo, če se že sedaj ne odplačujejo v anuitetah, spreminiti v anuitetne dolge, in se imajo odplačati najdlje v 60 letih; dolžniku pa se mora dati možnost, da to dobo tudi skrajša. 3. Pri vseh prihodnjih prodajah poljskih in gozdnih posevkov morajo posredovati javni zavodi (deželni hipotekni zavodi) v svrhu, da očistijo posvetila vseh odplačljivih hipotek, ki se ne dajo amortizirati. 4. Deželni zakonodajni zastopi naj odločijo termine, kdaj stopi ta kreditna reforma v veljavo.

Razne vesti.

Hrana lastavice. Ako se računa, da leta okrog lastavičji par od 4. ure zjutraj do 8. ure zvečer, torej 16 ur na dan, a vsako uro samo 20 krat hrani svoje mladiče, sta bila stara 640-krat na dan pri gnezdu. Vsek prinese vselej 10 do 30 žuželk. Ako računamo vselej samo 10 žuželk, da to skupaj 6400 žuželk. Za svojo lastno hrano rabita stara gotovo 600 žuželk, mub itd. Tako porabi lastavičja obojita na dan 7000, na mesec pa 210.000 žuželk. Ako porabita stara prvi mesec, ko sta še sama, 30.000 žuželk, je treba za lastavičjo obojito s sedmimi glavami za celo leto 576.000 žuželk, torej več nego pol milijona. Ako je v vasi samo sto parov lastavic, pojedjo ti s svojim potomstvom nad 57 mil. žuželk.

Alkoholizem in slepota. Po dr. Hippelu, profesorju in zdravniku za očne bolezni v Heidelbergu, je bilo l. 1899 v celi Nemški

32.799 slepcev. Od teh je bilo 16% = 6633 slepih od rojstva, a pri 20% = 7559 slepih je bil vzrok slepote ošabna bolezen (očesna bolezen novorojenca). Slepoto, ki je nastopila v starši dobi provzročila je alkoholizem pri 40% = 15.118 slepih. To je odstotek, ki se je mogel dognati z vsa sigurnostjo, a v resnici bude še večji. To je torej tako, kakor pri slabomnih in idiotih, pri katerih se je tudi dognalo, da je 40 do 60%, teh revežev potomcev alkoholističnih roditeljev.

Senzacionalen proces. Iz Cüricha poročajo: Pred tukajšnjem porotnim sodiščem se bo v kratkem vršila zanimiva razprava. Bivši nadvojvoda Wölling toži nekega tukajšnjega lastnika lista, ki je izdal roman o njegovem življenju. Na to razpravo bodo pozvani kakor priče bivša saksonska prestolonaslednica Luiza, Viljmina Adamovič in več dvornih ličnosti.

Pomanjkanje žensk. V bogati Ameriki opaža se še vedno pomanjkanje žensk, dočim jih je pri nas še preveč. Ali to je povsem naravno. Vsako leto se izseljuje tjakaj iz vseh krajev sveta več moških nego žensk. Tako kaže statistika, da se je leta 1900 naselilo v Združenih državah 160.000 več moških nego žensk. V državi Montana bi vsaka žena morala vzeti po dva moža, ako bi se hoteli ti ženiti. Se slabše je v Aljaski, kjer prihaja na vsako žensko po 11 moških. Razume se, da se tamkaj ženske zelo spoštuje in jim je lahko izbirati.

MALI OGLASI :
se računajo po 3 stot. besedo; masno tiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina stane 40 stotink. Plača se takoj.

Absolviran gimnazijec daje pouk v slovenski in nemščini, posebno gimnazijem spodnjih razredov v poljubnih predmetih. Naslov pri upravnistvu Edinosti. 277

Prodaja se zemljišče za zidanje hiš na Groti. Več pove krmar v Rojanskem Konsumnem društvu (pri cerkvi). 347

Sprejemem takoj na delo dobrega krojača. — Lazar Vodopivec - Narodni dom - Buzet (Istra). 367

Zaloga vipavskega in istrskega vina od 24 do 28 kron od 56 lit. naprej. Anton Kette O. čine štev. 169. 14.

Išče se izurjenega praktika papirnatih strok za trgovino papirja. Ponudbe pod „Praktikant“ na Edinost. 366

Lepo sobo meblirano, odda slovenska družina. Via Fornace 1 A, I. nad. vrsta štev. 10. 360

Kraški teran in belo vipavsko, prodaja Vincenc Duša, Trst, ul. San Lazzaro štev. 22, po 88 stotink liter, in belo po 72 stotink. — Za gostilničarje in krmarje dogovorne cene. 2003

Išče se hlapec, veče tudi v tutej. — Pertot, Rojan 15. 364

Zaloga obuvala in lastna delavnica
Pavel Visentini, Trst
ulica Giosuè Carducci 31
Velika izbora možkih in ženskih čevljev
Poprave se izvršujejo točno in solidno
po zmernih cenah

Mirodilnica :
Arturo Castelreggio
nasledniki G. MIZZAN
Trst, Campo S. Giacomo 2. - Tel. 12-2
Zaloga drog - barv in šip.
Petrolej in špirit. Mrežice za Auerjevo luč. (znamka zvezda) po 30 stotink.

Prvi urad za revizijo prizive in inform.
v davčnih zadevah

Trst, ulica dell'Istituto 10, III, 5.
Sprejema sestavljanje pol za hišni, rentni, obrtni in osebni davek; preskrbuje prizive proti pretiranim odredbam in pogrešenim klasifikacijam.
Urad je skrajno zanesljiv in tajen. Odprto od 9. ure predp. do 1. pop.

Novo pogrebno podjetje
Pisarna in prodajalna Via Vincenzo Bellini št. 13.
Telefon št. 1402 (poleg cerkve sv. Antona novega) Telefon št. 1402
Zaloga oprave ulica Mazzini št. 18
Prيرهja pogrebe od najprej najelegantnejše vrste v odprtih, kakor tudi v kristalini zaprtih vozovih.
Ima bogato zalogo vseh potrebščin za mrtlice, kakor: kovinske in lepo okrašene lesene rakve; čevlje, vence iz umetnih cvetlic, kovine, porcelana in perla.
Bogata zaloga: VOŠČENE SVEČE.
Cene nizke, da se ni bati konkurence.
Za slučaj potrebe se uljudno priporočajo **HENRIK STIBELJ in drug!**

Bogomil Pino
bivši urar v Sezani
ima svojo
ново prodajalnico : ur
v TRSTU
ul. Vinc. Bellini 13
nasproti cerkve svet. Antona novega
Vsakovrstne verižice po pravih tov. cena

V novi prodajalnici
F. COSTANTINI
TRST, ulica S. Lazzaro 15
ob strani cerkve sv. Antona novega
— se prodaja —
izvrstno olje po 88 stotink.

Adolf Kostoris
skladišče oblek za moške in dečke
Trst, via S. Giovanni 16, I. n.
(zraven Restavracije Cooperativa ex Haeker)
prodaja na mesečne ali tedenske obroke obleke in površnike za moške, perilo i. t. d.
Najdogovornejše cene.

Odprlo se je
novi veliko skladišče
POHIŠTVA
in tapetarij
PAOLO GASTWIRTH
v ulici Stadion št. 6
z veliko izbero popolnih sob vsakega sloga in moderne risbe ter popolnih opravil za stanovanja. — Zadnje novosti te stroke.
Zamore si vsakdo ogledati, ne da bi bil primoran kupiti

Zaloga ovsu in klaje
Prodaja tudi koruzno perje za postelje
M. ud. ZERQUENIK
ulica Luigi de Paolstrina 2 (oprot ul. Coronio).

A. Millovatz
mehanična delavnica
Trst — ulica del Trionfo 1
izvršuje vsakovrstna
kovaška in mehaniška dela
kakor tudi niklovanja.

Arturo Petruzzi pok. Ant.
kovač-mehanič za stroje in motorje
Tovarna štedilnih peči (SPARHERD)
TRST, ulica Pondares 10. Telefon 971.

ANON REPENŠEK
knjigovoz v Trstu, via Coclila 9
priporoča slavna občinstva
svojo moderno urejeno delavnico.
v kateri se izvršujejo vsa v to stroko spadajoča dela točno in po zmernih cenah.
SVOJI K SVOJIM!

Pekarna Josip Stritof
Trst, ulica S. Giusto 3
Zaloga na debelo ulica S. Giusto št. 1
Filijalka Piazza Vecchia št. 6 (Rosario)
svež kruh trikrat na dan.
Angleški in narodni prepečenec (biskotini)
(Postrežba na dom). — Jestrine in kolonijalno blago. — Izbira napojke in bolonjske zmesi ter moka iz prihodnih ogrekih mlinov. — Olje, jesi, mila itd.
Pošljajo se pošne pošiljke od 5 kg naprej.

Umetni zobje . . .
Flombiranje zobov.

Izdiranje zobov brez
vsake bolečine
v zobozdravniškem kabinetu

Dr. J. Čermák in G. Züscher
TRST
ulica della Caserma štev. 13, II. nadst.

Hočete se prepričati ?
obiščite velika skladišča
Marije ud. Salarini
Ponte della Fabra 2 | ul. Poste Nueve
(vagal Torrente) Alla città di Londra

Velik izbor izgotovljenih oblek za moške in dečke kostumi za otroke. Površniki, močne jope, kožuh in rarnih paletoev. Obleke za dom in delo. Delavske obleke. Tirolski ločen. Nepremoljivi plašči (pristni angleški) Specijaliteta: blago tu- in inozemskih tovarni. Izgotovljajo se obleke po meri po najnovejši modi, točno, solidno in elegantno po nizkih cenah.

PRVA IN EDINA
pisarna v vojaški stvari
koncesionirana od v. e. k. z. ministerstva
ulica Bachi št. 12, II. nad.
UHOD POD PREHODIŠČEM.

Daja nasvete in informacije o vsem, kar se tiče novčenja in vojaške službe. Izdeluje in odplačuje vsako vrsto prisenj vojaškega značaja — oprostčenje od vojaških vaj in kontrolnih shodov, enoletno dobrovoljstvo, ženitbe, dosezanje zakonitih ugodnosti glede prezenčne službe, vsprejeta v vojaške kole itd. — Pooblaščen je zastopati stranke pred upravnimi oblastnjami. Posreduje v najtežavnejših slučajih. — Reševanje hitro in točno.
URADNE URE:
Ob delavnikih od 9-12, predp. in 4-7, pop.
Ob nedeljah in praznikih od 10-12, opol.

Nova izdelovalnica glasovirjev :
C. Olivo, Trst
ul. Felice Venezian 13, in ul. Madonna del Mare 4 (pritliško)
Glasovirji in Pianini — Orkestroni zadjnih novosti
Prodaja — Menjava — Posojuje
Uglašenja in popravljanja. — CENE ZMERNE.

F. Pertot
urar I. vrste
Trst, ul. delle Poste 9

Slavnemu občinstvu se priporoča
KAVARNA MINERVA
v ulici dell'Acquedotto 22
Najfinjši likerji po najzmernejših cenah. — POSTREŽBA TOČNA. Na razpolago so gostom razni slovenski, italijanski in nemški tukajšnji in zunanji časopisi, kakor tudi ...
NAJBOLJE ILLUSTRIRANE REVIE